

การประชุมวิชาการนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติของนักศึกษาด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ครั้งที่ 2
วันที่ 19 มกราคม 2562

ณ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

การใช้โวหารในงานเขียนสารคดีเรื่อง เอเชียใต้พระเจ้าไม่หลงลืม แผ่นดินไม่เลือนราง ของ วันชัย ตันติวิทยาพิทักษ์

อานันต์ ชาญเดช¹, ปณิตาน บรรณารธรรม²

¹สาขาวิชาภาษาไทย ภาควิชามนุษยศาสตร์มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา,
e-mail : aandt_39@hotmail.com

²ผู้ช่วยศาสตราจารย์สาขาวิชาภาษาไทย ภาควิชามนุษยศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา,
e-mail : panitan.bu@ssru.ac.th

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มุ่งศึกษาการใช้โวหารในงานเขียนสารคดีของวันชัย ตันติวิทยาพิทักษ์ จำนวน 1 เล่ม คือ หนังสือสารคดีเรื่อง เอเชียใต้พระเจ้าไม่หลงลืมแผ่นดินไม่เลือนราง ตีพิมพ์ครั้งแรกในเดือนมกราคม 2558 จำนวน 220 หน้า โดยงานวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการใช้โวหารที่ปรากฏในงานเขียนสารคดี ซึ่งจะศึกษาการใช้โวหาร แบ่งออกเป็น 5 ประเภท คือ บรรยายโวหาร, พรรณนาโวหาร, เทศนาโวหาร, อุปมาโวหาร และสาธกโวหาร

ผลการวิจัยพบว่า การใช้โวหารในงานเขียนสารคดีเรื่อง เอเชียใต้พระเจ้าไม่หลงลืมแผ่นดินไม่เลือนราง ของ วันชัย ตันติวิทยาพิทักษ์ ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 หัวข้อดังนี้ 1. ประเภทของโวหารที่ปรากฏในงานเขียนสารคดีของวันชัย ตันติวิทยาพิทักษ์ ภาพรวมการใช้โวหารทั้ง 5 ชนิด พบว่ามีการใช้โวหาร แบบบรรยายโวหารมากที่สุด รองลงมาคือสาธกโวหาร เทศนาโวหาร และอุปมาโวหารตามลำดับ ส่วนโวหารที่พบการใช้น้อยที่สุดในงานเขียนสารคดีเรื่องนี้ คือ พรรณนาโวหาร 2. วัตถุประสงค์ในการใช้โวหารแต่ละประเภท

งานเขียนสารคดีของวันชัย ตันติวิทยาพิทักษ์ โดยการใช้โวหารแต่ละชนิดมีวัตถุประสงค์ในการใช้ที่แตกต่างกัน ดังนี้ 1. การใช้บรรยายโวหารมีวัตถุประสงค์ในการใช้ 2 ประการ คือ เพื่อเล่าเหตุการณ์ เรื่องที่เกิดขึ้นปัจจุบัน รวมทั้งที่ผ่านมาแล้ว และเพื่อเล่าประสบการณ์ที่เกิดขึ้น 2. การใช้สาธกมีวัตถุประสงค์ในการใช้ 2 ประการ คือ เพื่อบอกเล่าเหตุการณ์ เรื่องที่ผู้อื่นหรือเรื่องที่ตนพบเห็นมา และเพื่ออธิบาย ให้ผู้อื่นได้รับรู้และเข้าใจ 3. การใช้เทศนาโวหารมีวัตถุประสงค์ในการใช้ คือ เพื่อสั่งสอนหรือชี้แนะ ให้เห็นประโยชน์และโทษ 4. การใช้อุปมาโวหารมีวัตถุประสงค์ในการใช้ เพื่อนำสำนวนเปรียบเทียบที่มีความคล้ายคลึงกันเพื่อให้ผู้อ่านเกิดความเข้าใจลึกซึ้งยิ่งขึ้น 5. การใช้พรรณนาโวหารมีวัตถุประสงค์ในการใช้ คือ เพื่อบอกเล่าเหตุการณ์ให้ผู้อื่นได้เห็นภาพเหตุการณ์ตามที่คุณต้องการจะสื่อ

คำสำคัญ : สารคดี โวหาร เอเชียใต้พระเจ้าไม่หลงลืมแผ่นดินไม่เลือนราง

การประชุมวิชาการนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติของนักศึกษาด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ครั้งที่ 2
วันที่ 19 มกราคม 2562

ณ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

The using phrase in the writing about documentary is Asiatai prachao mailongluem pandin mailuenrang by Wanchai Tantiwitthayapitak

Arnan Chandech¹, Panitan Bannatham²

¹Student, Department of Thai language, Faculty of Humanities and social Sciences, Suan Sunandha Rajabhat University,
e-mail : aandt_39@hotmail.com

²Assistant Professor of Thai Language, Department of Thai language, Faculty of Humanities and social Sciences,
Suan Sunandha Rajabhat University, e-mail : panitan.bu@ssru.ac.th

Abstract

This paper aims to study the use of Thai eloquence in the documentary writing by Wanchai Tantiwitthayapitak consisted of 1 books i.e., Asiatai Prachao Mai Longluem Phaendin Mai Luenrang, first edition (2015), 220 pages. Thai eloquence usage consisted of 5 categories i.e., narrative, descriptive, preaching, metaphorical and allegorical eloquence in the documentary is the main objective.

The use of Thai eloquence in the documentary writings by Wanchai Tantiwitthayapitak was classified into 2 topics i.e., types of Thai eloquence appeared in the writings and use purposes of each type of Thai eloquence. In regard to the types of Thai eloquence, 5 of them were identified and narrative Thai eloquence was the most used one; the second most used Thai eloquence was allegorical, preaching and metaphorical and descriptive eloquence was the least used one.

Each type of Thai eloquence had varied use purpose such as narrative eloquence consisted of 2 purposes i.e., storytelling for both present and past stories and conveying experiences occurred in the past; allegorical eloquence consisted of 2 purposes i.e., storytelling of third-person or first- person experiences and explaining for perception and understanding; preaching eloquence consisted of 1 purpose i.e., teaching or guidance to perceive a sense of right and wrong; metaphorical eloquence consisted of 1 purpose i.e., comparative idioms to make in-depth understanding and descriptive eloquence consisted of 1 purpose i.e., storytelling of events to illustrate what sender wants to convey.

Keywords: “Asiatai Prachao Mai Longluem Phaendin Mai Luenrang” documentary

การประชุมวิชาการนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติของนักศึกษาด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ครั้งที่ 2

วันที่ 19 มกราคม 2562

ณ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

บทนำ

ปัจจุบันในสังคมไทยมีการใช้ชีวิตและความเป็นอยู่ที่มีการแข่งขันสูง ผู้คนอาจพบเจอปัญหาจากหลายๆ ด้านจนทำให้เกิดความเครียดไม่ว่าจะเป็นปัญหาทางด้านการใช้ชีวิต ปัญหาในการทำงาน ปัญหาครอบครัวหรือแม้กระทั่งปัญหาด้านการเงิน ส่งผลให้ผู้คนมากมายต่างหาวิธีที่จะทำให้ความเครียดเหล่านี้ลดลง การท่องเที่ยวถือเป็นอีกหนึ่งกิจกรรมที่สามารถช่วยคลายความเครียดเหล่านี้ให้ลดน้อยลง แต่ละคนมีวิธีการท่องเที่ยวที่แตกต่างกันตามความชอบของแต่ละคนบางคนอาจจะชอบเดินห้าง บางคนอาจจะชอบไปทะเล บางคนอาจจะชอบเดินเข้าหรือไปเที่ยวตามธรรมชาติเพื่อหลีกเลี่ยงจากสังคมที่วุ่นวายออกไปรับอากาศที่บริสุทธิ์ แต่เชื่อว่าการออกไปท่องเที่ยวในที่ต่างๆ ทุกๆ ครั้ง มักมีปัจจัยอื่นๆ เข้ามาเกี่ยวข้อง เช่น เรื่องระยะเวลา และสิ่งที่ปฏิเสธไม่ได้เลยนั่นก็คือ เรื่องค่าใช้จ่าย เทคโนโลยีจึงเข้ามามีบทบาทมากยิ่งขึ้นในการใช้ชีวิตของคนเมือง

เทคโนโลยีเริ่มเข้ามามีบทบาทในการใช้ชีวิตของผู้คนในปัจจุบันมากยิ่งขึ้น เนื่องจากเทคโนโลยีมีความสะดวกสบาย รวดเร็วทันใจ และทำให้ผู้คนที่อยู่ห่างกันได้ใกล้ชิดกันมากยิ่งขึ้น มีผู้คนมากมายที่ออกเดินทางท่องเที่ยวเพื่อศึกษาความเป็นอยู่ของผู้คนในแต่ละที่ หรือบางคนออกเดินทางเพื่อหาประสบการณ์ที่น่าตื่นเต้น และได้ถ่ายทอดสิ่งต่างๆ เหล่านั้นผ่านภาพถ่าย ข้อความและตัวหนังสือ การถ่ายทอดสิ่งต่างๆ เหล่านี้ ผ่านทางออนไลน์เป็นสิ่งที่ทำให้ผู้คนนั้นเข้าถึงได้ง่ายมากยิ่งขึ้น แต่หลายคนกลับถ่ายทอดเรื่องราวเหล่านั้นผ่านงานเขียนที่เรียกว่า “หนังสือสารคดี” เพื่อให้ผู้คนที่อีกมากมายสามารถเข้าถึงประสบการณ์ต่างๆ เหล่านั้นได้ทุกที่ แม้ในวันที่สื่อออนไลน์ไม่สามารถใช้ได้ก็ตาม

สารคดี (Non-fiction) คือ งานเขียนที่ยึดถือเรื่องราวจากความเป็นจริง เขียนเพื่อมุ่งแสดงความรู้ ทัศนคติความคิดเห็นเป็นหลัก ด้วยการจัดระเบียบความคิดในการนำเสนอ ผสมผสานในการถ่ายทอดต่อการสนใจใฝ่รู้ของผู้อ่าน เพื่อให้เกิดคุณค่าทางปัญญา การเสนอข้อมูลหรือเนื้อหาสาระนั้นไม่ว่าจะเป็นเรื่องราว เหตุการณ์ ตัวบุคคล หรือสถานที่ต้องเป็นความจริงทั้งหมด จะแต่งเติมหรือบิดเบือนความเป็นจริงไม่ได้ สารคดีจึงเป็นการนำเสนอข้อมูลให้ผู้เขียนได้ศึกษา สังเกต สืบค้นและวิเคราะห์หรือ ตีความได้ โดยมีจุดประสงค์ให้ผู้อ่านได้รับทั้งความรู้และความเพลิดเพลินในการอ่าน การเขียนสารคดีแต่ละเรื่อง ผู้เขียนย่อมมีจุดมุ่งหมายที่แตกต่างกันออกไป ควรตั้งจุดมุ่งหมายให้ชัดเจนว่าเขียนสำหรับใคร เพื่อจะได้กลั่นกรองเนื้อหา ภาษาประเด็นในการนำเสนอ และต้องนำเสนอให้อยู่ในประเด็นที่เหมาะสมกับวัยของผู้อ่าน

สารคดีท่องเที่ยว คือ วรรณกรรมร้อยแก้วที่ผู้เขียนบันทึกเรื่องราวที่ได้จากประสบการณ์การท่องเที่ยว โดยให้ความรู้ทางด้าน สภาพท้องถิ่น สภาพของคน ความเป็นอยู่ของคน ความรู้ทางภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ โบราณสถาน ประเพณี วัฒนธรรม การทำมาหากิน หรือที่พักผ่อนหย่อนใจ การเขียนสารคดีท่องเที่ยว ผู้เขียนจะนำเสนอเรื่องราวในหลากหลายแง่มุม ตามที่ได้พบเห็นมาในสถานที่ต่างๆ ซึ่งผู้เขียนแต่ละคนก็จะมีกรนำเสนอที่แตกต่างกัน

งานเขียนสารคดีท่องเที่ยวของ วันชัย ตันติวิทยาพิทักษ์ เป็นสารคดีที่มีการใช้ภาษาอย่างโดดเด่น มีผลงานออกมาให้ผู้อ่านได้ติดตามกันอย่างต่อเนื่อง เป็นผู้สรรค์สร้างงานเขียนสารคดีที่มีความน่าสนใจ โดยยึดถือหลักการว่าต้องเขียนให้อ่านง่าย เข้าใจง่าย ทำเรื่องยากให้เป็นเรื่องง่ายทำให้เข้าถึงผู้คนจำนวนมาก จนทำให้ได้รับรางวัลจำนวนมากดังต่อไปนี้ พ.ศ.2536 หนังสือเรื่อง “ก่อนจะไม่มีลมหายใจสำหรับพรุ้งนี้” ได้รับรางวัลชมเชยประเภทสารคดีจากงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ พ.ศ.2548 หนังสือเรื่อง “จากคลองด่านถึงเชียงดาว ความจริงที่หายไป” ได้รับรางวัลชมเชยประเภทสารคดีจากงานสัปดาห์หนังสือ พ.ศ. 2548 ได้รับ

การประชุมวิชาการนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติของนักศึกษาด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ครั้งที่ 2
วันที่ 19 มกราคม 2562

ณ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

รางวัลศิษย์เก่าดีเด่นผู้ทำคุณประโยชน์ให้กับมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ พ.ศ.2552 ได้รับรางวัล The First Penguin Award จากศูนย์สร้างสรรค์งานออกแบบ TCDC จัดขึ้นเพื่อเชิดชูคนกล้าที่จะเปลี่ยนแปลงสังคมไทย ให้สามารถขับเคลื่อนไปในทิศทางต่างๆ โดยคัดเลือกจากผู้ที่กล้าเสี่ยงในการบุกเบิกสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ฯลฯ เป็นต้น

งานเขียนสารคดีท่องเที่ยวเรื่อง เอเชียใต้พระเจ้าไม่หลงลืม แผ่นดินไม่เลือนราง ของวันชัย ตันติวิทยาพิทักษ์ เรียบเรียงขึ้นในปี พ.ศ.2557 และตีพิมพ์ในปี พ.ศ.2558 และเป็นงานเขียนสารคดีเชิงท่องเที่ยวที่เล่าเรื่องราวเกี่ยวกับดินแดนในทวีปเอเชียใต้ ได้อย่างลึกซึ้ง ซึ่งในหนังสือสารคดีเล่มนี้ รวบรวมเอาสารคดีทั้งห้าเรื่องเข้ามาไว้ด้วยกัน ซึ่งประกอบไปด้วย ศรีลังกาที่รัก นากาแลนด์แผ่นดินที่โลกลืม วิหารทองคำและวิถีแห่งชิคซ์ ตามรอยจิตวิญญาณแห่งอินเดียใต้ จากแคชเมียร์สู่ลาดักทางผ่านราวความฝัน ซึ่งแต่ละเรื่องเขียนต่างเวลาในช่วงหลายปีที่ผ่านมา แต่ยังคงมีเนื้อหาสาระและชวนให้อ่าน ผู้รักการเดินทาง ได้มีโอกาสเปิดโลกกว้างในดินแดนที่ไม่ห่างไกล และรู้ว่าทุกครั้งที่ออกเดินทาง ความตื่นเต้น ความสนุกและประสบการณ์ และโลกอันยิ่งใหญ่รอให้เราไปสัมผัสอยู่เบื้องหน้า จากข้อความในหนังสือ เอเชียใต้พระเจ้าไม่หลงลืม แผ่นดินไม่เลือนราง (2558 : 9) ตอนหนึ่งว่า “ศรีลังกาเป็นสวรรค์สำหรับนักท่องเที่ยว เกาะรูปคล้ายไข่มุกหรือหยดน้ำ มีขนาดพื้นที่น้อยกว่าประเทศไทยประมาณเจ็ดเท่า แต่อุดมไปด้วยสถานที่อันมีเสน่ห์ตั้งแต่ทะเล ภูเขา ป่าเขตร้อน และโบราณสถานศักดิ์สิทธิ์ เหตุผลเดียวที่ทำให้ศรีลังกาหลุดออกไปจากรายชื่อประเทศท่องเที่ยวสำคัญของโลกมาเป็นเวลานาน คือสงครามกลางเมืองระหว่างสองเชื้อชาติที่รบกันมานานร่วม 2,000 ปี” จากข้อความดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า วันชัย ตันติวิทยาพิทักษ์ มีการใช้ภาษาที่ไพเราะ โดยมีการใช้โวหารประเภทบรรยาย เพราะมีเนื้อหาสาระเป็นข้อเท็จจริง เป็นการเล่าเรื่อง ให้ผู้อ่านได้รับความรู้ ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาการใช้โวหาร ในงานเขียนสารคดีเรื่อง เอเชียใต้พระเจ้าไม่หลงลืม แผ่นดินไม่เลือนราง ซึ่งประโยชน์ที่จะศึกษาที่จะได้รับจากการศึกษาครั้งนี้ คือ ทำให้ทราบลักษณะเด่นด้านการใช้โวหารจากสารคดีเรื่อง เอเชียใต้พระเจ้าไม่หลงลืม แผ่นดินไม่เลือนราง ของวันชัย ตันติวิทยาพิทักษ์ และเป็นแนวทางในการศึกษาเกี่ยวกับการใช้โวหารเขียนสารคดีเรื่องอื่นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาการใช้โวหารที่ปรากฏในงานเขียน สารคดีเรื่อง เอเชียใต้พระเจ้าไม่หลงลืมแผ่นดินไม่เลือนราง ของวันชัย ตันติวิทยาพิทักษ์

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยศึกษางานเขียนของวันชัย ตันติวิทยาพิทักษ์ จำนวน 1 เล่ม คือ หนังสือสารคดีเรื่อง เอเชียใต้พระเจ้าไม่หลงลืมแผ่นดินไม่เลือนราง

เครื่องมือที่ใช้ในการการวิจัย คือ แบบบันทึกการใช้โวหาร จำนวน 5 ชุด ชุดที่ 1 เป็นแบบบันทึกการใช้บรรยายโวหาร ชุดที่ 2 เป็นแบบบันทึกการใช้พรรณนาโวหาร ชุดที่ 3 เป็นแบบบันทึกการใช้เทศนาโวหาร ชุดที่ 4 เป็นแบบบันทึกการใช้สารกโวหาร ชุดที่ 5 เป็นแบบบันทึกการใช้อุปมาโวหาร โดยลักษณะของแบบบันทึกการใช้โวหารจะประกอบด้วย ลำดับที่ หน้า ข้อความ วัตถุประสงค์ในการใช้โวหารแต่ละชนิด วิเคราะห์ข้อมูลเป็นเชิงคุณภาพ

การประชุมวิชาการนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติของนักศึกษาด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ครั้งที่ 2
วันที่ 19 มกราคม 2562

ณ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

จากการวิเคราะห์ข้อมูลใช้การวิเคราะห์เชิงปริมาณเพื่อหาประเภทของโวหารที่ปรากฏและการวิเคราะห์เชิงคุณภาพเพื่อหาวัตถุประสงค์ในการใช้โวหารแต่ละประเภท จากนั้นสรุปผลและอภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัย

ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัย เรื่อง เอเชียใต้พระเจ้าไม่หลงลืมแผ่นดินไม่เลือนรางของ วันชัย ตันติวิทยาพิทักษ์ ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 หัวข้อ คือ ประเภทของการใช้โวหารและวัตถุประสงค์การใช้โวหารแต่ละประเภทในงานเขียนสารคดีของ วันชัย ตันติวิทยาพิทักษ์

1. ประเภทของโวหารที่ปรากฏในงานเขียนสารคดีของวันชัย ตันติวิทยาพิทักษ์
2. วัตถุประสงค์ในการใช้โวหารแต่ละประเภทในงานเขียนสารคดีของวันชัย ตันติวิทยาพิทักษ์

สารคดีเรื่องเอเชียใต้พระเจ้าไม่หลงลืมแผ่นดินไม่เลือนรางของ วันชัย ตันติวิทยาพิทักษ์ พบการใช้โวหารและวัตถุประสงค์ของการใช้โวหารแต่ละประเภท ดังนี้

1.1 บรรยายโวหาร

1) บรรยายโวหาร เป็นโวหารที่พบการใช้มากที่สุดในงานเขียนสารคดีเรื่อง เอเชียใต้พระเจ้าไม่หลงลืมแผ่นดินไม่เลือนราง ของวันชัย ตันติวิทยาพิทักษ์ บรรยายโวหาร เป็นโวหารที่ใช้ในการอธิบาย เล่าเรื่องราวเหตุการณ์ เพื่อให้ผู้อ่านได้รับความรู้ ความเข้าใจในเรื่องนั้น ๆ อย่างละเอียด แจ่มแจ้ง การเรียบเรียง และการใช้ถ้อยคำ จึงมักเลือกใช้ถ้อยคำที่สื่อความหมาย ตรงไปตรงมา กะทัดรัด ชัดเจน

2) วัตถุประสงค์ในการใช้บรรยายโวหารในเรื่องนี้มี 2 ประการ คือ เพื่อเล่าเหตุการณ์ เรื่องที่เกิดขึ้นปัจจุบัน รวมทั้งที่ผ่านมาแล้ว และ เพื่อเล่าประสบการณ์ของผู้ประสบเหตุการณ์นั้นจริงๆ ผู้ให้สัมภาษณ์ และผู้อยู่ในเหตุการณ์ ซึ่งพบมากที่สุดในตอน ตามรอยจิตวิญญาณแห่งอินเดียใต้ รองลงมาคือ วิหารทองคำและวิถีแห่งซิกซ์, นากาแลนด์แผ่นดินที่โลกลืม, ศรีลังกาที่รัก ตามลำดับ และพบน้อยที่สุดในตอน จากแคชเมียร์สู่ลาดัก ทางผ่านราวความฝัน ดังตัวอย่างต่อไปนี้

“ราวพุทธศตวรรษที่ 21 นักล่าอาณานิคมจากยุโรป ได้แก่ โปรตุเกส ฮอลันดา และอังกฤษ ผลัดกันเข้ายึดครองเกาะศรีลังกา ต่อมาในปี พ.ศ. 2491 อังกฤษได้ให้เอกราชแก่ชาวศรีลังกา พรรคการเมืองของชาวสิงหลได้คะแนนเสียงข้างมากและสามารถจัดตั้งรัฐบาลได้สำเร็จเป็นครั้งแรกโดยมีพรรคการเมืองของชาวทมิฬเป็นพรรคฝ่ายค้าน...”

(ตอน ศรีลังกาที่รัก : 15)

“ภาพสุดท้ายที่ผมเห็นก่อนอำลาจากยอดเขาแห่งนี้ คือสระน้ำขนาด 27 คูณ 21 เมตร สะท้อนเงาเมฆบนฟ้า ชวนให้นึกถึงสระว่ายน้ำร้อนบนยอดตึกระฟ้ากลางมหานคร เมื่อได้มาเห็นสระแห่งนี้ ความคิดที่ว่าสระน้ำบนยอดตึกเป็นของแปลกและทันสมัยก็มลายหายไปทันที เพราะคนโบราณคิดและทำมาก่อนแล้วเมื่อพันกว่าปีที่ผ่านมานี้...”

(ตอน ศรีลังกาที่รัก : 31)

การประชุมวิชาการนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติของนักศึกษาด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ครั้งที่ 2
วันที่ 19 มกราคม 2562

ณ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

“พื้นถนนบนทางหลวงในระดับความสูงร่วม 1,500 เมตรจากระดับน้ำทะเลนี้ ดูไปแล้วแทบไม่ต่างจากเส้นทางในป่าสักเท่าไร ถนนลาดยางขาดการบำรุงรักษามานานจนผิวถนนกลายเป็นผิวดิน เต็มไปด้วยหลุมบ่อหลายช่วงเราต้องขับผ่านผืนป่าไม่กี่ไร่ที่น่าที่รกร้าง...”

(ตอน นากาแลนด์แผ่นดินที่โลกลืม : 53)

“ขาวนากาจำนวนมากจึงเข้าป่าจัดตั้งเป็นกองกำลังอิสระสู้รบกับกองทหารรัฐบาลอินเดียมาตลอดระยะเวลาร่วม 50 ปี เพิ่งจะมีการทำสัญญาหยุดยิงชั่วคราว เพื่อเจรจาสันติภาพเมื่อไม่กี่ปีมานี้...”

(ตอน นากาแลนด์แผ่นดินที่โลกลืม : 54)

“ภายในสนามบินยังมีทหารยามถือปืนกลเดินลาดตระเวนรักษาความปลอดภัย มาลีสบอกเราว่าเครื่องบินที่เราจะบินต่อไปยังเมืองติมาปურიในรัฐนากาแลนด์มีกำหนดออกตอนเที่ยงวัน เราจึงมีเวลาเหลืออีกมากเพื่อหาที่พัก ตอนแรกคิดจะพักโรงแรมในสนามบิน แต่ที่พักรับเต็มหมด ถึงคราวจำเป็นต้องนั่งรถเข้าเมือง...”

(ตอน นากาแลนด์แผ่นดินที่โลกลืม : 55)

1.2 สาธกโวหาร

1) สาธกโวหาร พบรองลง มาเป็นอันดับที่สอง ในงานเขียนสารคดีเรื่อง เอเชียใต้ พระเจ้าไม่หลงลืมแผ่นดินไม่เลือนราง ของ วันชัย ตันติวิทยาพิทักษ์ สาธกโวหาร คือ โวหารที่ยกตัวอย่างมาประกอบข้อความ เรื่องราวให้เข้าใจ แจ่มแจ้งยิ่งขึ้น อาจเป็นการกล่าวอ้างถึงเรื่องจริง นิทานที่เป็นที่รู้จักกันดี มาประกอบก็ได้ เช่น เมื่อจะกล่าวถึงการตามใจลูกจนเสียคน ก็จะนำนิทานเรื่องสอนลูกให้เป็นโจรมาประกอบ

2) วัตถุประสงค์ในการใช้สาธกโวหารมี 2 ประการ คือ เพื่อบอกเล่าเหตุการณ์ เรื่องที่ผู้อื่นหรือเรื่องที่เราพบเห็นมาและเพื่ออธิบาย ให้ผู้อื่นได้รับรู้และเข้าใจ พบมากที่สุดในตอน วิหารทองคำและวิถีแห่งซิกซ์ พบรองลงมาในตอน ศรีลังกาที่รัก, นากาแลนด์แผ่นดินที่โลกลืม และตามรอยจิตวิญญาณแห่งอินเดียใต้ ตามลำดับ และพบการใช้สาธกโวหารน้อยสุดในตอน จากแคชเมียร์สู่ลาดัก ทางผ่านราวความฝัน ดังตัวอย่างต่อไปนี้

“เมืองอนูราธปุระยังมีสถูปขนาดใหญ่อีกหลายแห่ง อาทิ สถูปอุปาราม สถูปเก่าแก่ที่สุด สร้างในพุทธศตวรรษที่ 3 เป็นต้นแบบของสถูปทั้งหลายในศรีลังกาและสถูปอภัยคีรี สร้างเมื่อ พ.ศ. 455 มีความสูงถึง 113 เมตร น่าสังเกตว่าสถูปบางแห่งมีต้นหญ้าขึ้นคลุมจนดูเหมือนสถูปมีผม ไม่รู้ว่าเป็นเพราะขาดการดูแล หรือเขาตั้งใจปล่อยให้เป็นอย่างนั้น...”

(ตอน ศรีลังกาที่รัก : 25)

“ผมเที่ยวชมโบราณสถานที่น่าสนใจอีกหลายแห่ง อาทิ อุปาราม สถาปัตยกรรมที่ได้รับการอนุรักษ์อย่างดีที่สุด ฮาตะทาเค วัดที่ประดิษฐานพระเจี๊วยแก้ว หรือพระหนต์ของพระพุทธเจ้า...”

(ตอน ศรีลังกาที่รัก : 35)

การประชุมวิชาการนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติของนักศึกษาด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ครั้งที่ 2
วันที่ 19 มกราคม 2562

ณ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

“นากาเป็นชนเผ่านี้กรบ มีทั้งหมด 66 เผ่า อาทิ เผ่าคอนยัก (Kinyak) เผ่าอังกามิ (Angami) เผ่าเซียเลียจ็อง (Zialianrong) บางเผ่ามีชื่อในการล่าห้วงมนุษย์การสู้รบกันระหว่างเผ่าซึ่งถือเป็นเรื่องธรรมดา...”

(ตอน นากาแลนด์แผ่นดินที่โลกลืม : 61)

“ขณะที่เพื่อนบางคนนึกเปรียบเทียบกับชุมชนสันตอโคกบ้านเราว่ามีลักษณะคล้ายกันหลายอย่าง เรา กลับนึกไปถึงเพลง Imagine ของ จอห์น เลนนอน เขาฝันถึงสันติภาพ ฝันถึงการที่โลกนี้ไม่มีประเทศ ไม่มี ศาสนา แต่ชาวโลกสามารถอยู่ร่วมกันอย่างสันติ...”

(ตอน ตามรอยจิตวิญญาณแห่งอินเดียใต้ : 173)

1.3 เทศนาโวหาร

1) เทศนาโวหาร พบรองลงมาเป็นอันดับที่สาม ในงานเขียนสารคดีเรื่อง เอเชียใต้ พระเจ้าไม่หลงลืม แผ่นดินไม่เลือนราง ของ วันชัย ตันติวิทยาพิทักษ์ เทศนาโวหาร เป็นโวหารที่แสดงการสั่งสอน หรือชักจูงให้ผู้อ่านเห็นคล้อยตาม ชี้นำคุณและโทษของการกระทำหรือแสดงทัศนะในข้อสังเกต โดยผู้เขียนต้องใช้เหตุผลมาประกอบให้ผู้อ่านเกิดความเชื่อมั่น เกิดความรู้สึกร่วมด้วยตนเอง

2) วัตถุประสงค์ในการใช้เทศนาโวหารมี 1 ประการ คือ เพื่อสั่งสอนหรือชี้นำให้เห็นประโยชน์และโทษ ซึ่งพบมากที่สุดในตอน ตามรอยจิตวิญญาณแห่งอินเดียใต้ พบรองลงมาในตอน ศรีลังกาที่รัก, วิหารทองคำและวิถีแห่งซิกข์, จากแคชเมียร์สู่ลาดัก ทางผ่านราวความฝัน และ นากาแลนด์ แผ่นดินที่โลกลืม ตามลำดับ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

“บางคนถูกตัดสินประหารชีวิต รวมทั้งนายอัทฮาม ซิงห์ ผู้กล่าวประโยคสุดท้ายก่อนตายว่า “จะมีอะไรยิ่งใหญ่ไปกว่าการเสียสละชีวิตเพื่อแผ่นดินแม่” ...”

(ตอน วิหารทองคำและวิถีแห่งซิกข์ : 111)

“เราจะอยู่กับเจ้า เราจะทำให้เจ้ามีความสุขสงบและจะทำให้ทุกคนที่นับถือเราในเจ้ามีความสุขไปด้วย เจ้าจงออกจากที่แห่งนี้ จงไปข้างหน้า นึกถึงเราไว้เป็นนิത്യ จงเป็นผู้เมตตา เป็นผู้สะอาด บุษบา และกระทำใจให้เป็นสมาธิ ต่อไปนี้เจ้าจงเป็นครูของคนทั้งหลาย...”

(ตอน วิหารทองคำและวิถีแห่งซิกข์ : 114)

“คินันคานธีจึงตั้งปณิธานแน่วแน่ว่า หากจะต่อสู้เพื่อคนอินเดียผู้ยากไร้ทั้งหมด จะต้องประพาดดินแดนเช่นคนเหล่านี้ด้วย ไม่ว่าจะเป็อาหาร เครื่องแต่งกาย และที่อยู่อาศัย...”

(ตอน ตามรอยจิตวิญญาณแห่งอินเดียใต้ : 156)

“คานธีกล่าวว่า คนยากจนเหล่านี้ล้วนเป็นบุตรของพระเจ้าเช่นเดียวกับคนอื่น...”

(ตอน ตามรอยจิตวิญญาณแห่งอินเดียใต้ : 158)

การประชุมวิชาการนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติของนักศึกษาด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ครั้งที่ 2
วันที่ 19 มกราคม 2562

ณ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

“ด้านบนมีคำกล่าวของคานธีเขียนไว้ว่า “ความตายคือเพื่อนแท้ แต่ความไม่รู้ต่างหากทำให้เราเศร้าโศกไปเอง”...”

(ตอน ตามรอยจิตวิญญาณแห่งอินเดียใต้ : 159)

1.4 อุปมาโวหาร

1) อุปมาโวหาร พบรองลง มาเป็นอันดับที่สี่ ในงานเขียนสารคดีเรื่อง เอเชียใต้พระเจ้าไม่หลงลืมแผ่นดินไม่เลือนราง ของ วันชัย ตันติวิทยาพิทักษ์ อุปมาโวหาร เป็นการใช้โวหารเปรียบเทียบประกอบข้อความทำให้เข้าใจเรื่องราวได้แจ่มแจ้งยิ่งขึ้น

2) วัตถุประสงค์ในการใช้อุปมาโวหารมี 2 ประการ คือ เพื่อบอกอาการ ความรู้สึกซึ่งพบมากที่สุดในตอน ตามรอยจิตวิญญาณแห่งอินเดียใต้ และ จากแคชเมียร์สู่ลาดักทางผ่านราวความฝัน พบรองลงมาคือ ศรีลังกาที่รัก และวิหารทองคำและวิถีแห่งซิกซ์ ตามลำดับ และพบน้อยที่สุดในตอน นากาแลนด์แผ่นดินที่โลกลืม ดังตัวอย่างต่อไปนี้

“กองทหารอังกฤษกราดยิงผู้ชุมนุมที่ไม่มีอาวุธล้มตายราวใบไม้ร่วง ท่ามกลางเสียงกรีดร้องของผู้คน...”

(ตอน วิหารทองคำและวิถีแห่งซิกซ์ : 106)

“ครูทหารทุกแห่งในโลกจะประดับด้วยธงชัยนิชาน ซาฮิบ ชาวซิกข์ทุกคนเคารพนับถือธงนี้เป็นอย่างยิ่งเปรียบเสมือนว่าธงชัยนี้คือสัญลักษณ์ของราชอาณาจักร...”

(ตอน วิหารทองคำและวิถีแห่งซิกซ์ : 131)

“สวรรค์ของนักแบ็คแพ็กนักเดินทางทั่วโลก เมืองที่ยังมีกลิ่นอายอารยธรรมเก่าแก่ วัฒนธรรมวิถีชีวิตของผู้คนที่ยังไม่ถูกภายนอกเข้ามาบดบัง...”

(ตอน จากแคชเมียร์สู่ลาดักทางผ่านราวกับฝัน : 208)

1.5 พรรณนาโวหาร

1) พบการใช้ที่น้อยที่สุด ในงานเขียนสารคดีเรื่อง เอเชียใต้พระเจ้าไม่หลงลืมแผ่นดินไม่เลือนราง ของ วันชัย ตันติวิทยาพิทักษ์ พรรณนาโวหาร คือ โวหารที่กล่าวถึงความงามของธรรมชาติ สถานที่ หรือ ความรู้สึกนึกคิดอย่างละเอียด เพื่อให้ผู้อ่านเกิดความซาบซึ้ง และเกิดอารมณ์ความรู้สึก คล้อยตาม โดยใช้ถ้อยคำที่มีความไพเราะ และความหมายที่ลึกซึ้ง น่าสนใจ ให้ผู้อ่าน ประทับใจ

2) วัตถุประสงค์ในการใช้พรรณนาโวหารมี 1 ประการ คือ เพื่อพรรณนาลักษณะของสถานที่หรือพิจารณาตัวอย่างประกอบ ให้ผู้อื่นได้เห็นภาพตามที่ถูกส่งสารต้องการจะสื่อ ซึ่งพบมากที่สุดในตอน นากาแลนด์แผ่นดินที่โลกลืม พบรองลงมาคือ ตามรอยจิตวิญญาณแห่งอินเดียใต้, วิหารทองคำและวิถีแห่งซิกซ์, จากแคชเมียร์สู่ลาดัก ทางผ่านราวความฝัน ตามลำดับ และปรากฏน้อยที่สุดในตอน ศรีลังกาที่รัก ดังตัวอย่างต่อไปนี้

การประชุมวิชาการนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติของนักศึกษาด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ครั้งที่ 2
วันที่ 19 มกราคม 2562

ณ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

“แสงแดดจัดจ้ายามบ่ายบนยอดเขา สะท้อนกระจกและโลหะตามตีกรามบ้านช่องเป็นประกายระยิบระยับ ในที่สุดเราก็ก็นั่งมาจนถึงเมืองหลวงของนากาแลนด์ แสงแดดจัดจ้ายามบ่ายบนยอดเขา สะท้อนกระจกและโลหะตามตีกรามบ้านช่องเป็นประกายระยิบระยับ ให้ภาพที่งดงามแปลกตา...”

(ตอน นากาแลนด์แผ่นดินที่โลกลืม : 79)

“เราขับรถต่อไปตามความลาดชันของผิวดินจนไปถึงสิ้นสุดที่โบสถ์คริสต์แห่งหนึ่ง ซึ่งตั้งอยู่บนยอดเขามองลงไปเห็นวิวของเมืองโดยรอบ ไกลออกไปแลเห็นทิวเขาสูงสลับซับซ้อน มีหมอกเมฆลอยต่ำลงมาปกคลุม ...”

(ตอน นากาแลนด์แผ่นดินที่โลกลืม : 79)

“ด้านหน้าวิหารมีเจ้าหน้าที่รูปร่างสูงใหญ่หมวดเครารุงรังในชุดซิกซ์เต็มยศยืนถือดอกไม้พลาญแหลมคอยอารักขาสถานที่และรักษาความปลอดภัย...”

(ตอน วิหารทองคำและวิถีแห่งซิกซ์ : 117)

“น้ำในสระแห่งนี้ไม่ได้ใสแจ๋วจนลงเท่าไหนนัก ดูเหมือนน้ำในสระทั่วไปที่เจือสีเขียวจากตะไคร่น้ำและสาหร่าย มีปลาหลายชนิดอาศัยแหวกว่ายไปมา...”

(ตอน วิหารทองคำและวิถีแห่งซิกซ์ : 123)

อภิปรายผล

ผลการศึกษาการใช้โวหาร ในภาพรวมของโวหารทั้ง 5 ประเภท คือ 1) บรรยายโวหาร 2) พรรณาโวหาร 3) อุปมาโวหาร 4) เทคนิควิหาร และ 5) สาธกโวหาร ในงานเขียนสารคดีเรื่อง เอเชียใต้พระเจ้าไม่หลงลืม แผ่นดินไม่เลือนราง ของวันชัย ตันติวิทยาพิทักษ์ โดยมีรายละเอียดดังนี้

งานเขียนสารคดีของวันชัย ตันติวิทยาพิทักษ์ พบการใช้โวหารแบบบรรยายโวหารมากที่สุด เพราะในงานเขียนสารคดีเรื่อง เอเชียใต้พระเจ้าไม่หลงลืมแผ่นดินไม่ เลือนราง ใช้บรรยายโวหารเพื่อเสนอข้อเท็จจริงเล่าประสบการณ์และเหตุการณ์ต่างๆ ตามลำดับที่เกิดขึ้นดังที่ เมธพันธ์ เอกคณาปราชญ์ (2556 : 79) กล่าวถึงการใช้บรรยายโวหารว่าเป็น การอธิบายอย่างถ่องแท้ ดังนั้นโวหารนี้จึงใช้เมื่อเนื้อหาสาระเป็นข้อเท็จจริง เป็นการเล่าเรื่อง หรืออธิบายเหตุการณ์ หรือสถานการณ์บางอย่าง ดังการบรรยายที่ปรากฏในสารคดีเรื่อง เอเชียใต้พระเจ้าไม่หลงลืมแผ่นดินไม่เลือนราง “พื้นถนนบนทางหลวงในระดับความสูงร่วม 1,500 เมตรจากระดับน้ำทะเลนี้ ดูไปแล้วแทบไม่ต่างจากเส้นทางในป่าสักเท่าไร ถนนลาดยางขาดการบำรุงรักษามานานจนผิวถนนกลายเป็นผิวดิน เต็มไปด้วยหลุมบ่อ หลายช่วงเราต้องขับผ่านผืนป่าไม่กี่ไร่เนาที่รกร้าง...” เป็นการบรรยายให้เห็นถึงลักษณะของถนนที่ผู้เขียนได้ไปพบมาซึ่งถนนนั้นมีลักษณะชำรุดมีหลุมบ่อเป็นจำนวนมาก โวหารที่พบรองลงมาคือ สาธกโวหาร ซึ่งในงานเขียนสารคดีเรื่อง เอเชียใต้พระเจ้าไม่หลงลืมแผ่นดินไม่เลือนราง ของวันชัย ตันติวิทยาพิทักษ์ มีการยกตัวอย่างเรื่องราวหรือสำนวนโวหารมาประกอบหรือสนับสนุนข้อความนั้นๆ เพื่อให้เข้าใจแจ่มแจ้งมากยิ่งขึ้นซึ่งสอดคล้องกับที่ ดวงใจ ไทยอุบุญ (2556 : 209) ได้กล่าวว่าสาธกโวหาร คือ โวหารที่ผู้เขียนหยิบยกตัวอย่างมาอ้างอิงประกอบการอธิบาย เพื่อสนับสนุนข้อความที่เขียนไว้ให้ผู้อ่านเข้าใจจากตัวอย่างในสารคดีว่า “เมืองอนูราธปุระยังมีสถูปขนาดใหญ่อีกหลายแห่ง อาทิ สถูปอุปาราม สถูปเก่าแก่ที่สุด สร้างในพุทธศตวรรษที่ 3 เป็นต้นแบบของสถูปทั้งหลายในศรีลังกาและสถูปอภัยคีรี สร้างเมื่อ พ.ศ. 455

การประชุมวิชาการนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติของนักศึกษาด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ครั้งที่ 2
วันที่ 19 มกราคม 2562

ณ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

มีความสูงถึง 113 เมตร น่าสังเกตว่าสถูปบางแห่งมีต้นหญ้าขึ้นคลุมจนดูเหมือนสถูปมีผม ไม่รู้ว่าเป็นเพราะขาดการดูแล หรือเขาตั้งใจปล่อยให้เป็นเช่นนั้น...” เป็นการยกตัวอย่างของสถูปต่างๆ เพื่อให้ผู้อ่านได้เข้าใจและเชื่อว่าในเมืองอนุราชปุระยังมีสถูปอีกหลายแห่งรอให้เราได้ไปชื่นชมอีกมากมาย โวหารที่พบอันดับที่สามคือ เทศนาโวหาร ซึ่งมีวัตถุประสงค์ในการใช้เพื่อสั่งสอนหรือชี้แนะให้เห็นประโยชน์และโทษ ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของจูไรร์ตัน ลักษณะศิริและวีรวัดน์ อินทรพร (2558 : 60) ที่ว่าเทศนาโวหาร เป็นโวหารที่ชี้ให้เห็นคุณและโทษของสิ่งต่างๆ รวมทั้งแนะนำสั่งสอนอย่างมีเหตุผล เพื่อชักจูงให้ผู้อ่านเห็นตาม จากตัวอย่าง“คานธีกล่าวว่า คนยากจนเหล่านี้ล้วนเป็นบุตรของพระเจ้าเช่นเดียวกับคนอื่น...” ตัวอย่างที่ยกมาประกอบนี้เป็นการสั่งสอนเพื่อให้เกิดความเท่าเทียมกันในสังคมไม่ว่าจะเป็นคนรวยหรือคนยากจนก็ตาม โวหารที่พบเป็นอันดับที่สี่คือ อุปมาโวหาร ซึ่งอุปมาโวหารที่พบในงานเขียนสารคดีเรื่อง เอเชียใต้พระเจ้าไม่หลงลืมแผ่นดินไม่เลือนรางของวันชัย ตันติวิทยาพิทักษ์ มีวัตถุประสงค์ในการใช้เพื่อบอกอาการ ความรู้สึก และบอกลักษณะดังที่สมนึก ธนการ (ลำนาคำโวหาร : ออนไลน์) กล่าวว่า อุปมาโวหารเป็นการใช้โวหารเปรียบเทียบประกอบข้อความ เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจชัดเจนยิ่งขึ้น ทำให้เข้าใจเรื่องราวได้แจ่มแจ้ง การใช้อุปมาโวหารนี้มีลักษณะการใช้หลายลักษณะดังข้อความที่ปรากฏในสารคดีว่า “ศรีลังกาเป็นสวรรค์สำหรับนักท่องเที่ยว เกาะรูปคล้ายไข่มุกหรือหยดน้ำ...” เป็นการเปรียบเทียบให้เห็นว่าศรีลังกาเป็นเหมือนดังสวรรค์ เพราะศรีลังกามีบรรยากาศที่ดี ทำให้นักท่องเที่ยวที่ได้ไปเยือนที่นั่นเหมือนได้ขึ้นสวรรค์ อีกทั้งยังบอกถึงรูปร่างของศรีลังกาว่ามีรูปร่างคล้ายไข่มุกหรือหยดน้ำทำให้ผู้อ่านเห็นภาพตามได้มากยิ่งขึ้น และโวหารที่พบการใช้บ่อยที่สุดในงานเขียนสารคดีเรื่อง เอเชียใต้พระเจ้าไม่หลงลืมแผ่นดินไม่เลือนราง ของวันชัย ตันติวิทยาพิทักษ์ คือ พรรณนาโวหาร ซึ่งเป็นการใช้เพื่อกล่าวถึงความงดงามของผู้คนหรือสถานที่ต่างๆ แต่มีการสอดแทรกอารมณ์ความรู้สึกเพื่อให้ผู้อ่านคล้อยตามซึ่งสอดคล้องกับเมธนันต์ เอกคณาปราชญ์ (2556 : 79) กล่าวว่า พรรณนาโวหาร เป็นโวหารที่สอดแทรกอารมณ์ ความรู้สึกของผู้เขียนเพื่อให้ผู้อ่านคล้อยตามสิ่งต่างๆ เพื่อชักจูงให้ผู้อ่านเห็นคล้อยตาม ดังตัวอย่างที่ปรากฏในสารคดีว่า “น้ำในสระแห่งนี้ไม่ได้ใสแจ๋วจนลงเท่าไหนสัก ดูเหมือนน้ำในสระทั่วไปที่เจือสีเขียวจากตะไคร่น้ำและสาหร่าย มีปลาหลายชนิดอาศัยแหวกว่ายไปมา...” เป็นการเล่าให้ผู้อ่านเกิดอารมณ์คล้อยตามว่าน้ำในสระแห่งนี้ไม่ได้ใสเหมือนน้ำในสระทั่วไปมากนัก เป็นต้น

การวิจัยเรื่อง การใช้โวหารในงานเขียนสารคดีเรื่อง เอเชียใต้พระเจ้าไม่หลงลืมแผ่นดินไม่เลือนรางของ วันชัย ตันติวิทยาพิทักษ์ ผลการวิจัยพบการใช้โวหารแบบบรรยายโวหารมากที่สุดซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วชิราภรณ์ สุวรรณวารงกูร (2554) ได้ศึกษาเรื่อง การวิเคราะห์วรรณกรรมเยาวชนรางวัลแว่นแก้วประเภทสารคดี พ.ศ. 2546 - 2552 ผลการวิจัยพบว่า มีการใช้โวหารแบบบรรยายโวหารมากที่สุด ใช้อธิบายโวหาร สาธกโวหารและพรรณนาโวหารในการเล่าเรื่อง โวหารที่กล่าวมานี้พบในงานเขียนสารคดีอัตชีวประวัติรางวัลแว่นแก้วทั้ง 5 เล่มได้แก่ วันวารของแม่ แม่ยายอายุเท่าหนู บ้านชายทุ่ง ศิลปินวัยใส และได้ฝัน และในปี 2559 ประภากร งามบุญปลอด ได้ศึกษาเรื่อง การใช้โวหารในงานเขียนสารคดีเรื่อง แรกมีในสยาม ของเอนก นาวิกมูล ผลการวิจัยพบการใช้โวหารแบบบรรยายโวหารมากที่สุดเช่นกัน โวหารที่พบรองลงมานั้นคือ สาธกโวหาร นอกจากนี้การศึกษาโวหารที่ใช้ในงานเขียนสารคดีเรื่อง เอเชียใต้พระเจ้าไม่หลงลืมแผ่นดินไม่เลือนรางของ วันชัย ตันติวิทยาพิทักษ์ พบการใช้โวหารประเภทอื่นๆ ซึ่งสอดคล้องกับ ชุหยวน ตวน (2557) ได้ศึกษาเรื่อง การวิเคราะห์สารคดีรางวัลนายอินทร์อะวอร์ด ระหว่าง พ.ศ. 2548 - 2553 มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์เนื้อหา และคุณค่าของ สารคดี ที่ได้รับรางวัลนายอินทร์อะวอร์ด ระหว่าง พ.ศ.2548 - 2553 พบว่ามีการใช้โวหารแบบพรรณนาโวหาร อุปมาโวหาร เทศนาโวหาร เช่นเดียวกัน

การประชุมวิชาการนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติของนักศึกษาด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ครั้งที่ 2
วันที่ 19 มกราคม 2562

ณ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้ภาษาในงานเขียนพบการใช้โวหารแบบบรรยายโวหารในการดำเนินเรื่องมากที่สุด ซึ่งบรรยายโวหารนั้นเป็นการใช้ในการอธิบาย เล่าเรื่องราวเหตุการณ์ เพื่อให้ผู้อ่านได้รับความรู้ ความเข้าใจในเรื่องนั้นๆ อย่างละเอียด แจ่มแจ้ง การเรียบเรียง และการใช้ถ้อยคำ จึงมักเลือกใช้ถ้อยคำที่สื่อความหมาย ตรงไปตรงมา กะทัดรัดและชัดเจน จึงทำให้พบการใช้บรรยายโวหารในงานเขียนสารคดีหรืองานเขียนอื่นๆ เป็นจำนวนมาก แต่อย่างไรก็ตามงานเขียนที่ดีคือการนำเอาโวหารหลากหลายชนิดมาประกอบกัน ทำให้เกิดอรรถรสและการเข้าถึงอารมณ์ในการอ่านได้ดีมากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาการใช้โวหารในงานเขียนสารคดี เรื่อง เอเชียใต้พระเจ้าไม่หลงลืมแผ่นดินไม่เลือนรางของวันชัย ตันติวิทยาพิทักษ์ ทำให้ผู้วิจัยพบประเด็นอื่นๆ ที่น่าสนใจ ผู้วิจัยแบ่งออกเป็น 3 ประเด็น ดังนี้

1. ควรศึกษาดานการใช้โวหารหรือกลวิธีการนำเสนอประเภทต่างๆ ในงานเขียนสารคดีเรื่อง เอเชียใต้พระเจ้าไม่หลงลืมแผ่นดินไม่เลือนราง ของวันชัย ตันติวิทยาพิทักษ์
2. ควรศึกษาเปรียบเทียบการใช้ภาษาในงานเขียนสารคดีท่องเที่ยวประเภทอื่นๆ

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยนี้จะเกิดขึ้นและสำเร็จลุล่วงไม่ได้ถ้าขาดการสนับสนุนจากอาจารย์และเพื่อนๆ นักศึกษาชั้นปีที่ 3 หมู่เรียน 01 สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาที่คอยช่วยเหลือและให้กำลังใจมาโดยตลอด

ขอขอบคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ปณิธาน บรรณาธรรม ที่ได้ให้คำปรึกษา แนะนำ พร้อมทั้งแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ด้วยความเอาใจใส่อย่างยิ่งตลอดมา ผู้วิจัยจึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ผู้วิจัยขอขอบคุณผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นเจ้าของงานเขียน ข้อมูลเอกสารที่ได้กล่าวนามในรายงานฉบับนี้ที่ถ่ายทอดความรู้ แนวคิด และข้อมูลอันเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการค้นคว้าวิจัยและเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้การวิจัยครั้งนี้เสร็จสมบูรณ์

เอกสารอ้างอิง

- จุไรรัตน์ ลักษณะศิริ, วีรวัฒน์ อินทรพร. (2558). ภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร. (พิมพ์ครั้งที่ 2) นครปฐม : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ชูหยวน ตวน. (2557). การวิเคราะห์สารคดีรางวัลอินทร์อะวอร์ด ระหว่าง พ.ศ. 2548 – 2553. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ. กรุงเทพฯ.
- ดวงใจ ไทยอุบุญ. (2556). ทักษะการเขียนภาษาไทย. (พิมพ์ครั้งที่ 8) กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ประภากร งามบุญปลอด. (2559). การใช้โวหารในงานเขียนสารคดีเรื่อง แรกมิในสยาม ของ เอนก นาวิกมูล. ปริญญาโทศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาภาษาไทย, มหาวิทยาลัยพะเยา.
- เมธนันต์ เอกคณาปราษฎ์. (2556). เคล็ดลับพิชิตภาษาไทย. กรุงเทพฯ : พิมพ์ดีการพิมพ์
- ลำนาคำโวหาร. (2560). [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : <http://www.w-nikro.com/index>.

การประชุมวิชาการนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติของนักศึกษาด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ครั้งที่ 2
วันที่ 19 มกราคม 2562

ณ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

- วชิราภรณ์ สุวรรณวรางกูร. (2554). การวิเคราะห์วรรณกรรมเยาวชนรางวัลแวนแก้วประเภทสารคดี พ.ศ.
2546 - 2552. ปรินญาพันธอักษรศาสตรมหาบัณฑิต สาขาภาษาไทยเพื่อการพัฒนาอาชีพ,
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- วันชัย ตันติวิทยาพิทักษ์. (2557). สารคดี : เอเชียใต้พระเจ้าไม่หลงลืมแผ่นดินไม่เลือนราง. (พิมพ์ครั้งที่ 1)
กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ปิปปี้.